

England och Wales

Skadestånd från gärningspersonen - England och Wales

Hur gör jag för att kräva skadestånd eller andra former av ersättning/gottgörelse från gärningsmannen i en rättegång (brottnålsprocessen), och vem ska jag rikta skadeståndskravet till?

I juridisk mening avses med skadestånd vanligtvis en summa pengar som betalas till en person som ersättning för förlust eller skada. Skadeståndskrav framställs i regel i tvistemålsdomstolar och är vanligtvis inte knutna till en brottslig gärning eller en gärningsman. Om du har skadats i samband med ett våldsbrott kan du emellertid ansöka om brottskadeersättning. I så fall rör det sig om en straffrättslig ersättning, som skiljer sig från en civilrättslig skadeståndstalan.

Domstolarna kan ålägga en gärningsman att betala ekonomisk ersättning till ett brottsoffer, i första hand för personskada, förlust eller sakskada. Regeringen anser att det är viktigt att gärningsmän gottgör sina brott. De senaste åren har systemet för gottgörelse stärkts genom att domstolarna ålagts att i förekommande fall överväga beslut om ersättning, och genom att taket på 5 000 brittiska pund (GBP) i ersättning från gärningsmän som är 18 år eller äldre har tagits bort i *Magistrates' court*. Befogenheten att besluta om ersättning till brottsoffer innebär att domstolarna som en reparativ åtgärd kan besluta om ersättning utifrån gärningsmannens tillgångar.

Om du har lidit en förlust till följd av en annan persons handling eller underlåtenhet att handla, exempelvis förlust av inkomst, egendom eller personskada, kan du ansöka om ersättning för en sådan förlust. En sådan ansökan görs i tvistemålsdomstolar och är helt oberoende av huruvida en brottnålsprocess pågår.

I vilket skede i brottnålsprocessen bör jag lägga fram mitt skadeståndskrav?

Ett skadeståndskrav är helt frikopplat från en eventuell brottnålsprocess. En fällande dom kan emellertid användas vid ett skadeståndskrav för att visa att gärningsmannen är skyldig till det han eller hon anklagas för. I vissa fall kan det därför vara bra att vänta tills brottnålsprocessen har avslutats innan man inger ett skadeståndskrav.

Vad kan jag kräva skadestånd för, och hur bör jag lägga fram skadeståndskravet (ange en totalsumma och/eller specificera de olika förlusterna, förlorad vinst och ränta)?

Vid ett civilrättsligt krav finns det olika skadeståndstak beroende på den förlust, sakskada eller personskada som gärningsmannen orsakat. I huvudsak kan du emellertid begära ersättning för ekonomisk förlust, inkomstbortfall, skador på egendom och liknande, eller (vid personskada) för sveda och värk och olägenhet. Syftet med skadeståndet är att återställa din situation till den situation som rådde före brottet. De typer av skador som skadeståndet avser bör anges.

Om civilrättslig ersättning beviljas minskas ersättningen från programmet för brottskadeersättning i motsvarande grad.

Finns det en särskild blankett för skadeståndskrav?

Ja, i England och Wales ska ansökningsblanketten N1 användas. För mer information, se: <https://www.gov.uk/make-court-claim-for-money>. För skadeståndskrav inom EU som avser mindre belopp än 5 000 euro kan eventuellt det europeiska småmålsförfarandet i tvistemål eller det europeiska betalningsföreläggandet användas. Se även <https://www.gov.uk/recover-debt-from-elsewhere-in-european-union>

Vilken bevisning måste jag lägga fram för att styrka mitt skadeståndskrav?

Vid ett civilrättsligt krav ska det göras en sannolikhetsbedömning av de omständigheter som kravet avser. För att uppfylla detta krav är det nödvändigt att lägga fram tillräckliga bevis för det beteende hos den tilltalade som påstås ha orsakat förlusten, och bevis för att detta verkligen orsakade förlusten. Dessutom är det nödvändigt att styrka storleken på förlusten, och de bevis som krävs för detta varierar beroende på vad kravet avser. I regel rör det sig om kvitton, försäljningsfakturer, lönebesked m.m. vid ekonomisk förlust, och läkarintyg vid personskada.

Finns det domstolsavgifter eller andra kostnader som är kopplade till mitt skadeståndskrav?

Ja, det finns domstolsavgifter. Storleken på avgiften beror på värdet på kravet. För mer information se: <https://formfinder.hmctsformfinder.justice.gov.uk/ex50-eng.pdf>

Kan jag få rättshjälp före och/eller under förfarandet? Kan jag få det även om jag inte är bosatt i det land där förfarandet äger rum?

Möjligheterna till rättshjälp i civilrättsliga ärenden är ytterst begränsad, och beror på kravets natur. Det är inte troligt att rättshjälp beviljas en person som inte är stadigvarande bosatt i Förenade kungariket. För mer information se: <https://www.gov.uk/legal-aid/eligibility> Sökande i tvistemål företräds framför allt på grundval av ett villkorat avgiftsavtal, där ingen avgift betalas om parten inte vinner målet. <https://www.lawsociety.org.uk/support-services/advice/articles/new-model-conditional-fee-agreement/>

När kan brottmålsdomstolen avvisa eller vägra att pröva mitt skadeståndskrav mot gärningsmannen?

Ett civilrättsligt krav tas överhuvudtaget inte upp i en brottmålsdomstol. Ärendena handläggs helt separat.

Kan jag överklaga ett sådant beslut eller söka andra former av ersättning/gottgörelse?

Beslutet att överklaga ett avgörande i ett tvistemål beror på omständigheterna i det enskilda fallet. För mer information se: <https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules/part52>

Om domstolen tilldömer mig skadestånd, hur ser jag till att domen mot gärningsmannen verkställs och vilken hjälp kan jag få för att se till att så sker?

Enligt rättssystemet i England och Wales är det helt och hållet borgenären som avgör valet av verkställighetsmetod. Tvistemålsdomstolarna erbjuder en borgenär en rad olika metoder att verkställa en dom som meddelats till hans eller hennes fördel. Dessa inbegriper utmättningsbeslut, utmätning av lön, utmätning av bankmedel, beslut om tvångssäkerhet och beslut om tvångsförsäljning. För mer information se: <https://www.gov.uk/make-court-claim-for-money/enforce-a-judgment>

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 16/10/2019